

Мазуркевич Таїсія Леонідівна
(*наук. керівник – д-р іст. наук, доцент Ковальська Л. А.*)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТАЦІЙНИХ ПОТОКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ РАЙОННИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Цілісність роботи державної устави напряду залежить від ефективності налагоджених потоків зовнішньої і внутрішньої документно-інформаційної комунікації. В процесі реалізації комунікаційної взаємодії забезпечується утворення інформаційних каналів між співробітниками і структурними відділами адміністрації, користувачами та надавачами адміністративних послуг. Такі інформаційні канали реалізують міжособистісні контакти персоналу, створення відповідних виробничих та адміністративних циклів, починаючи від створення адміністративної послуги формалізованої у документній формі та її спрямування структурними одиницями адміністрації, до передачі користувачу.

Метою дослідження є визначення напрямів цифровізації документних потоків у системі комунікації органів влади Могилів-Подільського району Вінницької області. Дослідженням документних потоків інформації займаються українські і закордонні вчені. Проте, в масиві наукових рефлексій з цієї тематики чільне місце займають праці викладачів кафедри інформаційних систем управління Донецького національного університету імені Василя Стуса [1–2].

Сутність документно-інформаційної комунікації відкривається досліднику тільки після розгляду низки тематичних дефініцій. Згідно з українським законодавством під «документом» розуміється матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі. Термін «комунікація» передбачає взаємодію, яка відбувається між людьми і називається соціальною. Документна комунікація розглядається як динамічна взаємодія суб'єктів соціального простору між собою та зовнішнім світом. Інформація закодована у повідомлення, має різне наповнення в різних комунікаційних системах і розглядається як інформаційно-комунікаційний процес. Документно-інформаційна комунікація є різновидом і формалізованим вираженням соціальної комунікації, для ефективного реалізації якої існують соціальні інститути. Суб'єктами документно-інформаційної комунікації виступають окремі громадяни, групи людей, соціум, в основу якої покладено пізнавальну, спонукальну, експресивну мету. Комунікаційним ресурсом передачі інформації виступає документ, що дає змогу передавати повідомлення і зберігати його незмінним у просторі та в часі [1].

Однією з головних перешкод на шляху впровадження механізмів надання населенню адміністративних послуг в електронній формі в Україні є недостатній рівень розвитку електронного документообігу в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Аналіз функціоналу офіційного сайту Могилів-Подільської районної державної адміністрації дозволяє стверджувати, що рівень документно-інформаційної комунікації потребує швидкої цифровізації задля забезпечення ефективного комунікації по лінії державний орган влади – користувач адміністративних послуг [3].

Загальнодержавна статистика засвідчує, що наявність автоматизованих систем документообігу (від виробництва документа до відправлення користувачу) в органах виконавчої влади складає 100 % у центральних органів виконавчої влади і 80 % в обласних державних адміністраціях. Але цифрові можливості документно-інформаційної комунікації застосовують лише 34 % працівників центральних органів виконавчої влади та 36 % обласних державних адміністрацій. Електронний документообіг запроваджений у 46 % органів місцевого самоврядування, але тільки у 13 % з них підключено всі структурні підрозділи. Електронні архіви вхідної та вихідної документації створено лише у третині (32 %) міських рад [4].

Таблиця 1. Співвідношення наявності та використання цифрових можливостей документно-інформаційної комунікації органів влади (%)

Цифрові системи документообігу в державних органах влади					
Центральні органи виконавчої влади, %		Обласні державні адміністрації, %		Органи місцевого самоврядування, %	
Наявність	Використання	Наявність	Використання	Наявність	Використання
100	34	80	36	46	13

До основних перешкод на шляху максимальної цифровізації документно-інформаційної комунікації додаються організаційні питання ведення електронного документообігу:

- недостатній рівень захисту інформації в системі е-урядування – для обміну електронними документами з іншими державними організаціями лише чверть органів місцевого самоврядування використовують захищені канали зв'язку;
- відсутність безпекового інструментарію у документній комунікації із зовнішніми користувачами – ЦНАПи, які надають громадянам адміністративні онлайн послуги, переважно не використовують цифрові підписи у документно-інформаційній комунікації із зовнішніми користувачами;
- недостатній рівень вишколу співробітників органів місцевої влади у роботі з системами електронного документообігу – підвищення кваліфікації проводиться лише у 38 % міських рад [5].

У висновку варто зазначити, що останніми роками в Україні значно активізувався процес цифровізації надання адміністративних послуг. Спонукальними чинниками цього є законодавчі та нормативні документи, які регулюють процес цифровізації адміністративних послуг, відкритості й прозорості документних потоків органів влади, побудови громадянського суспільства на принципах доступності адміністративних послуг і підзвітності органів влади перед народом. Для активізації процесу цифровізації документно-інформаційної комунікації Могилів-Подільської районної державної адміністрації необхідно провести моніторинг процесу роботи з даними задля вдосконалення їх подальшого використання. Гострою є необхідність цифрової трансформації зовнішньої комунікації по лінії районна державна адміністрація – користувачі адміністративних послуг, а також безпека у внутрішній системі інформаційної комунікації в документованій формі. Загалом в Україні є поле для впровадження цифрових технологій, адже в рейтингу розвитку інформаційного суспільства серед майже 200 країн наша країна перебуває на 80 позиції. Дослідження рівня е-урядування структур ООН показав індекс таких послуг нижчим за середньосвітовий показник.

Список використаних джерел

1. Ковальська Л. А. Комунікативні особливості функціонування документально-інформаційного ресурсу. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. Київ, 2021. № 1. С. 27–34.
2. Анісімова О. М., Ковальська Л. А., Лукаш Прігунов О. В..., Щербіна О. С. та ін. Трансформаційні процеси у суспільній та соціокультурній сферах України. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 176 с.
3. Могилів-Подільська районна державна адміністрація. URL: <http://rda-m-p.gov.ua/>
4. Джига Т. В. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/suchasniy-stan-problemi-i-perspektivi-rozvitku-v-ukraini-elektronnik>
5. Куспляк І.С., Серенок А. О. 100 міст – крок вперед. Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування як основи надання адміністративних послуг в електронному вигляді. URL: <http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=1577>

